

22.08.2025

Dnro 110/03.04.04.04.33/2024

Asia	Valitus malminetsintäluvan voimassaolon jatkamista koskevassa asiassa
Valittajat	Raahen Seudun Luonnonystävät ry (jäljempänä yhdistys) asiakumppaneineen Asiamies: Pirjo Järvelä-Siuvatti
Luvanhakija	Laiva Gold Oy (jäljempänä yhtiö) Asiamiehet: asianajaja Ida Keränen ja asianajaja Christoffer Waselius Waselius Asianajotoimisto Oy

Merkitään

Hallinto-oikeudelle on toimitettu Raahen Seudun Luonnonystävät ry:n nimen kirjoittamiseen oikeutettujen henkilöiden allekirjoittama valtakirja, jolla Pirjo Järvelä-Siuvatti on valtuutettu valittamaan yhdistyksen puolesta hallinto-oikeudelle. Hallinto-oikeus on tutkinut valituksen Raahen Seudun Luonnonystävät ry:n tekemänä. Koska valitus tulee joka tapauksessa tutkittavaksi yhdistyksen tekemänä, lausuminen muiden valituksessa ilmoitettujen valittajien valitusoikeudesta ei ole tarpeen.

Päätös, josta valitetaan**Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes 20.12.2023
Lupatunnus ML2019:0035**

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (jäljempänä Tukes) on myöntänyt yhtiölle jatkoaikaa Laiva 1 -nimiselle malminetsintäluvalle (ML2019:0035). Luvalla on jatkettu valtausten KaivNro 9024/1–7 voimassaoloa. Lupa on voimassa enintään kolme vuotta päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Malminetsintäluvan nojalla luvanhaltijalla on oikeus omalla ja toisen maalla tässä luvassa mainitulla alueella (malminetsintäalueella) tutkia geologisten muodostumien rakenteita ja koostumusta sekä tehdä muita kaivostoimintaa valmistelevia tutkimuksia ja muuta malminetsintää esiintymän paikallistamiseksi sekä sen laadun, laajuuden ja hyödyntämiskelpoisuuden

selvittämiseksi sen mukaan kuin tässä malminetsintäluvassa tarkemmin määrätään. Malminetsintä lupa ei oikeuta esiintymän hyödyntämiseen.

Malminetsintäalue sijaitsee Raahen kaupungin alueella ja sen pinta-ala on 465,68 hehtaaria. Lupa-alueesta on rajattu pois tiedossa olevat esteet. Malminetsintää ei saa suorittaa tällä luvalla eikä jokamiehen oikeudella 150 metriä lähempänä asumiseen tai työnteekoon tarkoitettua rakennusta, yksityistä pihapiiriä tai erityiseen tarkoitukseen otetuilla alueilla. Jokamiehen oikeuksiin kuuluvalla liikkumisella ei myöskään saa aiheuttaa haittaa tai häiriötä muille ihmisille tai luonnolle.

Malminetsintä lupa-alueella ei sijaitse suojelualueita, suojeluohjelma-alueita tai valtakunnallisesti merkittäviä tai suojeltuja maisema-alueita. Alueella on voimassa Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava ja lupa-alueesta noin 300 hehtaaria sijoittuu Raahen kultakaivoksen osayleiskaavan alueelle. Alue on pääosin metsätalousmaata.

Päätöksessä on lisäksi annettu yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset lupamääräykset (velvoitteet ja rajoitukset).

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Valituksen kohteena oleva päätös on kumottava. Samalla valituskirjelmällä kahdesta eri Tukesin päätöksestä tehdyt valitukset on hallinto-oikeudessa käsiteltävä yhteiskäsittelyssä.

Kaivostoiminta aiheuttaa laajasti ympäristönsuojelu- ja kaivoslain vastaisia haittoja, eikä uutta malminetsintä lupaa tule hakijalle myöntää ennen kuin aiemmin aiheutetut haitat on korjattu. ELY-keskus on vaatinut peruuttamaan kaivoksen ympäristöluvan lukuisten luparikkomusten takia. Kaivos on pilannut ympäristön, millä on yhteisvaikutuksia malminetsinnän ympäristöhaittojen kanssa esimerkiksi pohjavesien saastuttamisessa tai saastuneissa sedimenteissä. Koska kaivostoiminta ei tule jatkumaan, sitä tukeva malminetsintä loukkaa yleisiä ja yksityisiä etuja sekä perustuslain omistus-, elinkeino- ja ympäristöoikeuksia.

Luvanhakija ei ole uskottava toimija, ja lupahakemus olisi tullut hylätä jo silloin, kun yhtiö on päätenyt ensimmäisen kerran saneeraukseen. Toiminnanharjoittajalla ei ole ollut resursseja eikä niitä vaikuta tosiasiaassa olevan vielä kukaan kuin mahdollisesti vain lyhytaikaiseen toimintaan.

Luvan käsittely ja lupa-ajat ylittävät kaivoslain mukaisen malminetsintäluvun maksimiajan 15 vuotta. Lupakäsittelyn venyttäminen on kohtuutonta haitankärsijöille, ja se on myös hallintolainsäädännön vastaista, sillä luvat tulee käsitellä saapumisjärjestyksessä. Luvan jatkamista koskevat yksityiskohdat ovat epäselviä ja ristiriitaisia ja lupajärjestely vaikuttaa ilmeisen virheelliseltä. Lupaa ei voida myöntää viivästymisen takia enimmäisaikojen ylittyä, tai toissijaisesti lupa tulee myöntää lyhyemmäksi

ajaksi ja hehtaarikorvauksen määrittämisessä tulee ottaa huomioon viivästyksen ajalta saamatta jääneet korvaukset.

Luvassa ei ole huomioitu malminetsinnän ja kairausten ympäristö- ja jätevaikutuksia. Malminetsintä aiheuttaa ilmeistä haittaa Matti ja Eila Liimataisen luontomatkailukohteena toimivalle kodalle. Yöllinen meluraja ylittyy 950 metrin päässä kairauskoneesta ja melu voi haitata myös lintujen pesintää luonnonsuojelulain vastaisesti. Melulle on asetettava raja-arvot luontoarvot ja yksityiset edut huomioiden. Malminetsintä edellyttää kaivannaisjätesuunnitelmaa, jos toiminnasta voi aiheutua vaarallista jätettä. Kairausvesi ja soija tulee määrätä kerättäväksi pois. Alueen kultamineralisaatio sisältää muun muassa korkeita arseenin ja sulfidirikin pitoisuuksia, ja osa sivukivistä sisältää muun muassa uraania. Mahdolliset kairaputket tulee poistaa ja kairareitit täyttää kokonaan betonointityyppisellä menetelmällä. Toiminnan pölyvaikutukset ja niiden torjunta on selvitettävä, ja tarvittaessa on asetettava rajoituksia ja raja-arvoja asutus ja luontoarvot huomioiden. Asbestin esiintyminen kiviaineksessa on selvitettävä ja sitä on tarkkailtava. Hankkeesta on määrättävä tehtäväksi ympäristövaikutusten arviointimenettely sekä mahdolliset ympäristö- ja vesilupakäsittelyt. Yksityisteiden käytöstä ja ajoneuvoilla kulkemisesta maastossa on laadittava yksityiskohtainen selvitys ja edellytettävä sopimusta. Rakennusten ja pihojen suojaetäisyydet on selvitettävä tarkemmin. Alueen muinaismuistot on inventoitava.

Alueen pohjavesiin, pienvesiin, soihin ja vesistöihin kohdistuvat haitat ja riskit on selvitettävä, ja nämä alueet rajattava pois malminetsintäalueesta. Toissijaisesti työt voidaan sallia kantavan roudan aikana, kun etsittävää aluetta suojaa riittävän paksu lumikerros. Kaivoksen rikastushiekka-altailta vuotaneet jätteet ovat saastuttaneet alueen ojia ja puroja, jotka laskevat Piehinginjokeen. Vastaavasti malminetsintäkairauksien kiinteät jätteet ja vesijätteet voivat pilata kyseisiä ojia ja puroja. Malminetsinnän vedet tulee kierrättää ja puhdistaa käytön jälkeen, ja soija tulee käsitellä stabiiliin muotoon. Vesien haitta-aineille tulee määrätä tarkkailu. Alueen saastuminen tulee selvittää siten, ettei saasteita leviä pinta- ja pohjavesiin tai maaperään. Malminetsintäalueet on valokuvattava kattavasti ennen toimenpiteitä ja niiden jälkeen.

Luontoarvot, kuten uhanalaiset ja suojellut eliölajit on asianmukaisesti huomioitava luvassa ja niiden esiintymisalueet on rajattava riittävällä suojaetäisyydellä malminetsintäalueen ulkopuolelle. Malminetsintä tulee kieltää lajien lisääntymisen kannalta herkkinä aikoina. Piehinginjoessa elää saukko, joka voi esiintyä myös lupa-alueen ojissa ja puroissa.

Luvassa tulee määrätä korvaamaan ilmeiset haitat ja niiden korvaamista varten tulee olla vakuus, joka on asetettava suunnitellun toiminnan todellisten vaikutusten perusteella. Vakuuden tulee kattaa riskit kiinteistöjen arvojen alenemisesta sekä ympäristövahingoista, jotka ovat erityisesti pohjaveden suhteen korkeat.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Tukes on antamassaan lausunnossa vaatinut valituksen hylkäämistä.

Yhtiö ei ole varatusta tilaisuudesta huolimatta antanut selitystä.

Raahen Seudun Luonnonystävät ry asiakumppaneineen ei ole varatusta tilaisuudesta huolimatta antanut vastaselitystä.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus hylkää yhteiskäsittelyä koskevan vaatimuksen.

Hallinto-oikeus kumoaa valituksen kohteena olevan päätöksen ja hylkää hakemuksen.

Perustelut

Hallinto-oikeuden yhteiskäsittelyä koskeva prosessivaatimus

Hallinto-oikeus toteaa, että oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa tai muussakaan laissa ei ole säädetty edellytyksistä, joiden täytyessä hallinto-oikeuden tulisi yhdistää samoja asianosaisia tai samaa asiaryhmää koskevat taikka samaan aikaan vireille tulleet valitukset käsiteltäväksi ja ratkaistavaksi yhdessä, vaan hallinto-oikeus voi harkintansa mukaan päättää asiasta.

Nyt kysymyksessä olevat lupaviranomaisen tekemät erilliset malminetsintäluvan voimassaolon jatkamista koskevat päätökset kohdistuvat eri alueille. Luvan myöntämisen edellytykset ja esteet tulevat lähtökohtaisesti ratkaistavaksi itsenäisesti erikseen kunkin päätöksen osalta. Tähän nähden hallinto-oikeus katsoo, että valitusten yhdessä käsitteleminen antamalla ratkaisu samalla päätöksellä ei ole nyt kysymyksessä olevassa asiassa tarkoituksenmukaista. Asioiden yhdessä käsittelemistä koskeva vaatimus on siten hylättävä.

Pääasia

Asiassa saadun selvityksen mukaan Tukes on 28.4.2014 antamallaan päätöksellä myöntänyt Nordic Mines Marknad AB:lle valtauksen alueisiin Laiva 6, 6b ja 8–12 (KaivNro 9024/1–7) ja päätöksellään 29.6.2018 hyväksynyt valtausoikeuden siirron Nordic Mines Oy:lle. Yhtiön nimi on muuttunut Nordic Gold Oy:ksi. Valtausoikeus on ollut voimassa viisi vuotta päätöksen antopäivästä eli 28.4.2019 saakka. Valituksen kohteena olevan päätöksen ja Tukesin asiassa antaman lausunnon mukaan malminetsintäluvan voimassaolon jatkamista koskeva hakemus on tullut Tukesissa vireille 18.4.2019. Valtausalueet on yhdistetty yhdeksi Laiva 1 -nimiseksi alueeksi (ML2019:0035). Hakemus on 7.1.2020 siirtynyt Nordic Gold Oy:ltä Otso Gold Oy:lle ja 3.2.2023 edelleen Laiva Gold Oy:lle. Tukes on 20.12.2023

antamallaan valituksen kohteena olevalla päätöksellä jatkanut malminetsintäluvan voimassaoloaika.

Hallintolain 23 §:n mukaan asia on käsiteltävä viranomaisessa ilman aiheetonta viivytystä. Viranomaisen tulee asian viivytyksettömän käsittelyn varmistamiseksi muun muassa tarvittaessa osoittaa, miltä osin hakemusta on täydennettävä ja asettaa tätä koskeva määräaika. Jos hakemusta ei täydennetä määräajassa ja hakemus jää puutteelliseksi, asian ratkaisuvollisuudesta seuraa, että viranomaisen tulee hylätä hakemus.

Nyt kysymyksessä olevan malminetsintäluvan voimassaolon jatkamista koskevan hakemuksen käsittely Tukesissa on kestänyt yli neljä vuotta. Pitkä käsittelyaika on Tukesin lausunnon mukaan johtunut useista hakijayhtiön omistuspohjavaihdoksista ja niihin liittyvistä ja muista hakemuksen päivityksistä. Hallinto-oikeus toteaa, että omistuspohjan muutoksia ei voida pitää sellaisena seikkana, jolla voitaisiin perustella yli neljän vuoden pituista käsittelyaika. Asiassa ei ole tuotu esille muitakaan sellaisia seikkoja, joiden perusteella hakemusten käsittelyn Tukesissa voitaisiin katsoa tapahtuneen ilman aiheetonta viivytystä. Asiassa on siten menetelty hallintolain 23 §:n vastaisesti.

Kaivoslain 66 §:n 1 momentin mukaan malminetsintäluvan voimassaolon jatkamista varten lupaviranomaiselle on ennen luvan voimassaolon päättymistä toimitettava muun ohella lupahakemus. Saman pykälän 2 momentin mukaan tarkempia säännöksiä luvan voimassaolon jatkamista koskevasta hakemuksesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

Kaivostoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (kaivosasetus) 27 §:n 1 momentin mukaan malminetsintäluvan voimassaolon jatkamista koskeva hakemus on toimitettava lupaviranomaiselle kaksi kuukautta ennen luvan voimassaolon päättymistä.

Nyt kysymyksessä oleva 18.4.2019 Tukesissa vireille tullut malminetsintäluvan jatkamista koskeva hakemus on saapunut lupaviranomaiselle kaivosasetuksen 27 §:n 1 momentissa säädetyn määräajan päätyttyä, eikä Tukesilla siten ole ollut edellytyksiä käsitellä hakemusta malminetsintäluvan voimassaolon jatkamista koskevana asiana. Näin ollen valituksen kohteena oleva päätös on kumottava ja malminetsintäluvan voimassaolon jatkamista koskeva hakemus on hylättävä.

Valituksen kohteena olevan päätöksen tultua edellä mainitulla perusteella kumotuksi lausuminen muista valitusperusteista ei ole tarpeen.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut

Laki säädettyjen määräaikain laskemisesta 3 §

Muutoksenhaku

Tämä päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätöksen antopäivä näkyy päätöksen ensimmäiseltä sivulta.

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valitus valituslupahakemuksineen on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Selostus valitusluvan myöntämisen edellytyksistä ja hakumenettelystä on liitteenä (Valituslupa, julkinen kuulutus).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Laura Juntunen, Anne-Mari Keskitalo ja Inkeri Ylitalo.

Esittelevä jäsen

Inkeri Ylitalo

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös Valittajien asiamies, sähköpostitse

Oikeudenkäyntimaksu
Maksutta

Jäljennös maksutta Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes, sähköpostitse
Luvanhakijan asiamiehet, sähköpostitse
Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat vastuualue, sähköpostitse
Sähköpostitse Raahen kaupunginhallitus, jonka on kaivoslain (621/2011) 166 §:n 2 momentin mukaisesti julkaistava viipymättä tieto tästä päätöksestä kuntalain 108 §:ssä säädettyinä kunnan ilmoituksena.

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Osoite: PL 189 (Torikatu 34-40), 90101 OULU

Puhelin: 029 56 42800 **Telekopio:** 029 56 42841

Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Sähköinen asiointipalvelu: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valitusosoitus

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisperusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valitusluvan myöntämisen perusteet ovat:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeää saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
 - 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
 - 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.
- Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu tiedoksi julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä kirjallisesti **30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisäännistä**, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, joka sisältää myös valituslupahakemuksen, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite)
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:ssä tarkoitettu peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valittaja katsoo, että valitusluvan myöntämiseen on edellä tarkoitettu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle.

Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa valituksessa yhdyshenkilöksi. Jollei yhdyshenkilöä ole ilmoitettu, yhdyshenkilönä toimii valituksessa ensimmäiseksi mainittu valittaja. Yhdyshenkilön ei tarvitse esittää valtakirjaa.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on esitettävä valtakirja. Jollei korkein hallinto-oikeus toisin määrää, valtakirjaa ei kuitenkaan tarvitse esittää, jos

- päämies on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa
- asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa hallintomenettelyssä tai tuomioistuimessa
- valtuutettu on asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa tarkoitettu luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja.

Valituksen toimittaminen

Valitus valituslupahakemuksineen on toimitettava valitusajassa **korkeimmalle hallinto-oikeudelle**.

Valituksen voi toimittaa henkilökohtaisesti tai asiamiehen välityksellä. Sen voi omalla vastuulla lähettää myös postitse, lähetin välityksellä, telekopiona, sähköpostina tai sähköisen asiointipalvelun kautta. Valitus on toimitettava niin ajoissa, että se on perillä viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä korkeimman hallinto-oikeuden virka-ajan päättymiseen (kello 16.15) mennessä. Valituksen toimittamisesta telekopiona, sähköpostina

tai sähköisen asiointipalvelun kautta säädetään tarkemmin sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003).

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot ja aukioloaika

Sähköinen asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Postiosoite:
PL 180
00131 HELSINKI

Käyntiosoite:
Fabianinkatu 15
00130 HELSINKI

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Faksi: 029 56 40382
Puhelinnumero: 029 56 40200

Asiakaspalvelun aukioloajat maanantaista perjantaihin 8.00 - 16.15.

Muutoksenhakuasian käsittelystä perittävät maksut

Hallinto-oikeuden päätöstä koskevan muutoksenhakuasian käsittelystä korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritään 610 euron suuruinen oikeudenkäyntimaksu. Maksuvelvollinen on asian vireillepanija tai hänen sijaansa tullut. Jos yhtä useampi asianosainen saattaa asian käsiteltäväksi samalla kirjelmällä, heiltä peritään vain yksi maksu. Jos tuomioistuin erottaa eri asianosaisia koskevat asiat erikseen käsiteltäviksi, peritään kustakin näin erotetusta asiasta asianosaiselta maksu erikseen. Jos saman maksun suorittamisesta on vastuussa kaksi tai useampia maksuvelvollisia, he vastaavat siitä yhteisvastuullisesti. Yhden asianosaisen maksuvapautus ei vähennä muiden asianosaisten maksuvelvollisuutta.

Oikeudenkäyntimaksua ei korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritä tuomioistuinmaksulain 5 §:ssä tarkoitetuista maksuttomista suoritteista. Lain mukaista maksua ei peritä:

- yksityishenkilön vireille panemissa sosiaalihuoltolaissa (1301/2014) eikä terveydenhuoltolaissa (1326/2010) tarkoitettua palvelua tai etuutta koskevissa asioissa;
- lastensuojelulain (417/2007) mukaisissa asioissa, lukuun ottamatta mainitun lain 16 c §:ssä tarkoitettuja, kuntien keskinäisiä korvauksia koskevia asioita;
- yksityishenkilön vireille panemissa ulkomaalaislain (301/2004) mukaisissa kansainvälistä suojelua koskevissa asioissa;
- maatalousyrittäjien lomituspalvelulain (1231/1996) mukaisissa asioissa eikä maaseutuelinkeinotukea koskevissa asioissa, joissa on kyse luottojen maksuhelpotuksesta, vapaaehtoisesta velkajärjestelystä tai valtion takautumisvaatimuksesta luopumisesta;
- oikeusapulaisissa (257/2002) tarkoitetun oikeusavun myöntämistä koskevissa asioissa eikä oikeudenkäyntiavustajalle maksettavaa palkkiota ja kulukorvausta koskevissa asioissa, ellei kyse ole muutoksenhausta palkkiota tai kulukorvausta koskevassa asiassa;
- tartuntatautilain (1227/2016), päihdehuoltolain (41/1986) eikä mielenterveyslain (1116/1990) mukaisissa asioissa;
- yleisiä vaaleja, kirkollisia vaaleja eikä saamelaiskäräjien vaaleja koskevissa asioissa;
- asioissa, joiden käsittely tuomioistuimessa on muualla laissa säädetty maksuttomaksi.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, mikäli maksun perimättä jättämiseen on lain 4 §:ssä tarkoitettu peruste. Lain mukaista maksua ei myöskään peritä, jos korkein hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi. Maksu peritään kuitenkin riippumatta lopputuloksesta veroasiassa annettua ennakkoratkaisua koskevassa muutoksenhakuasiassa. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä oikeusapulain nojalla käsittelymaksuista vapautetuilta eikä muualla laissa viranomaisen toimenpiteistä suoritettavista maksuista vapautetuilta.

Jos maksun periminen olisi ilmeisen kohtuutonta, viranomainen tai maksun määräävä virkamies voi yksittäistapauksessa määrätä, ettei maksua peritä.

Tuomioistuinmaksulaki (1455/2015)

Oikeusministeriön asetus tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1020/2024)

Valituslupa, julkinen kuulutus